

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Op gennem 1980'erne og begyndelsen af 1990'erne har der været en stigning i antallet af anmeldte voldsforbrydelser på op mod 50 pct., samtidig med at domspraksis har vist en tendens til at indsnævre det område af strafferammerne, inden for hvilke samtlige voldsstraffe sanktioneres. Hertil kommer, at afsoningen udskydes, således at sanktionen ikke længere opfattes som en følge af den begåede forbrydelse. I takt med denne udvikling er den almindelige retsfølelse i stigende grad blevet krænket og tilliden til retssystemet svindende.

I 1989 vedtog Folketinget en ny formulering af straffelovens bestemmelser om voldsstraffe (lov nr. 272 af 3. maj 1989) og tilkendegav samtidig i bemærkningerne, at det var ønskeligt, at domstolene fremover anvendte strafferammerne i deres fulde udstrækning. Det er dog fortsat den nederste del af strafferammerne, der anvendes, og det er ofte blot en enkelt måneds fængsel, der adskiller straffen for den grove vold fra den mindre grove.

Som udløber af de forhøjede strafminima vil der blive udvidet adgang til at anvende varetægtsfængsling i voldssager, idet det efter retsplejelovens § 762, stk. 2, er en af betingelserne for at kunne anvende varetægtsfængslingen i voldssager, at forholdet må antages at blive sanktioneret med fængsel i mindst 60 dage, en situation som med de foreliggende strafminima oftere må antages at være opfyldt.

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Med det foreliggende lovforslag indføres minimumsgrænser for domstolens sanktioner over for voldsforbrydere. Med de hidtil gældende regler har der for simpel vold, jf. straffelovens § 244, ikke været nogen nedre grænse for sanktionens størrelse, og såvel bøde som hæfte ned til 7 dage, jf. straffelovens § 44, kan bringes i anvendelse.

Ved at placere bøde- og hæftebestemmelse i sidste komma under de »formildende omstændigheder« bliver domstolene nødsaget til nøje at begrunde anvendelsen af andet end en fængselsstraf over for en voldsforbrydelse.

Til nr. 2

Såfremt forholdet falder ind under straffelovens § 245, er den nedre grænse efter den gældende formulering begrænset af de almindelige regler, hvorefter fængsel idømmes for tidsrum ikke kortere end 30 dage. I 1990 blev ca. 30 pct. af de voldsforbrydelser, som blev bedømt til at falde ind under § 245, sanktioneret med under 60 dages fængsel, uanset bestemmelsen ifølge sin ordlyd netop skal anvendes, når der foreligger særligt kvalificerende omstændigheder og forholdene derfor må antages at være af en betydelig grovhed.

Der er i ændringsforslaget ikke indsat nogen sidebestemmelse, der gælder »under formildende omstændigheder«, men de almindelige strafnedsættelsesgrunde i lovens § 84 f. er fortsat gældende og vil kunne anvendes til at fastsætte en straf, der ligger under forslagens strafminimum, men anvendelsen af disse bestemmelser forudsætter en særlig stillingtagen og tilkendegivelse fra domstolens side.

Til nr. 3

Den gældende § 246 i straffeloven anvendes i meget begrænset omfang og kun i de allergroveste sager, hvilket også er afspejlet i, at kun en enkelt dom afsagt efter § 246 i 1990 anvendte en sanktion på under 18 måneders fængsel, mens der i hovedparten af de resterende 17 sager blev fastsat fængselsstraffe på typisk 2-3 år.

Ligesom ændringsforslaget ikke indebærer nogen ændring i domstolens mulighed for at anvende de almindelige strafnedsættelsesbestemmelser, indebærer det heller ikke nogen ændring i domstolens mulighed for at anvende betingede domme, jf. straffelovens kapitel 7.